

SLYŠET JELENY ZPÍVAT

FRANTIŠEK
ŠMEHLÍK

Argo

SLYŠET JELENY ZPÍVAT

FRANTIŠEK
ŠMEHLÍK

Obálka a grafická úprava Tereza Králová.
Jazyková redaktorka Petra Smejkalová.
Odpovědná redaktorka Martina Mašínová.
Sazba studio Visualist (www.visualist.cz).
Technická redaktorka Alexandra Švolíková.
Vydalo nakladatelství Argo,
Mílíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2021 jako svou 4 564. publikaci.
První vydání.

ISBN 978-80-257-3461-2

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS
sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel: 226 519 383, fax: 226 519 387
e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz
Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

A misty, forested mountain landscape. The foreground is a dense, dark forest of evergreen trees. In the middle ground, a path or road winds through the trees, leading towards a misty, hazy background. The overall atmosphere is ethereal and somewhat somber.

**„... strach ze svobody a strach z básníka,
který vyvedl právě Eurydiku z podsvětí.
Neboť Orfeus, odváděje si ji, neohlédl se
a přivedl ji tedy zase na tento svět.“**

— Vladimír Holan

PROLOG

Několik hodin poté, co mladá dívka pustila netvora do svého domu, probudil se Honza Jungman do chladného rána. Většinou spal, dokud ho nevytáhla z postele vůně snídaně, kterou v kuchyni chystala mamka s babičkou. Teď ale mžoural do tmy a pátral po zdroji zvuků, jež ho vytrhly ze spánku. Přicházely z lesa.

Nejdřív ho napadlo, že se snad do zdejších kopců zatoulal lev. Tak hluboce a zlověstně znělo to volání. Nelidské táhlé výkřiky vystupovaly ze tmy a zase v ní zanikaly, když je o chvíli později přehlušily jiné z opačné strany. Zněly tak nějak dávně, ale zároveň mocně a suverénně.

Honza se potichu vykradl z postele. Hodil na sebe bundu a staré tepláky. Vzal baterku a zbrusu nový luk, který mu táta vyrobil k narozeninám. Byl to opravdický funkční luk a šípy s kovovými hroty, žádná plastová hračka. Táta na tom musel dělat celé dny. Honza chtěl být zručný jako on. Líbilo se mu, jak je táta pořád zpocený a umouněný. Jenže mamka mu to v době, kdy ještě bydleli všichni spolu, v jednom kuse vyčítala. Křičela na něj, že vypadá jako bezdomovec, a že když už nebere ohledy na sebe, mohl by je brát aspoň na ni, že se s ním pak musí ve městě ukazovat.

Honza pevně sevřel luk a přehodil si přes záda toulec se šípy. Chtěl zvíře ulovit a přinést mamince jako trofej. Věděl, že to dokáže. V létě jí vystřelil na pouti růži. Ruce se mu třásly, on ale přesto trefil stonek té nejhezčí, měruňkově oranžové s největším květem. Mamka na něj byla pyšná. A teď jí uloví zvíře, které vydává ty děsivé zvuky, a až před ni hodí mrtvé tělo, jen ukáže luk a hrdě řekne: „Hele, čím jsem ho ulovil! To mi vyrobil táta.“

Sebral se a šel. Mamka s babičkou mají ložnice na druhé straně chalupy, snadno po schodech proklouzne dolů a pak ven. Půjde jen na kraj lesa, ty zvuky se ozývají blízko.

Pomalou otevřel dveře. Do tváře ho udeřil chladný poryv větru. Zuby mu zadrkotaly. Další volání zvířecího hlasu mu znělo jako výsměch. Vytáhl baterku. Les se za ním zavřel. Svítil si metr před sebe, aby nezakopl o kořen. Měl pocit, že se to vytí ozývá všude okolo něj, teď mu zaburácelo jen kousek za zády, a teď zase zní tlumeně odněkud z dálky. Ten tvor musí být hrozně rychlý. Anebo je jich moc.

Honza se při té myšlence otrásl. Obklíčili mě! Představil si tlupu obrovských šavlozubých příšer s hady místo ocasu, kterým z nozder šlehají plameny. Jsou všude, pomalu uzavírají kruh, v jehož středu je on.

Zrychlil krok a divoce šermoval baterkou. Už zašel mnohem dál, než měl předtím v úmyslu. Snažil se zachytit pohyb mezi kmeny stromů, nic ale neviděl. Koruny smrků tiše ševalily. Vítr na ně hrál jako na varhany. A vytí těch příšer připomínalo temný chór neviditelného sboru.

Najednou se mu zdálo, že se něco mihlo napravo od něj. Rychle tam zamířil světelný kužel. Jako by zaslechl těžké kroky, ale asi to bylo až z míst, kam světlo nedosáhlo. Pokračoval, až narazil na okraj louky, která se kolem hranice lesa stáčela nahoru do kopce. Tady už baterku nepotřeboval, louku ozařoval měsíc a Honzovy oči už si přivykly na okolní šero. Navíc by její ostré světlo mohlo někoho vyplašit.

Uprostřed louky se vypínal jelení samec. Kolem postávalo asi deset laní, některé měly hlavy skloněné k trávě, jiné k němu obdivně zvedaly zrak. Občas se jelen snažil na některou z laní skočit, ta však pokaždé jen o kousek popoběhla a dál se klidně pásla.

Samec hrdě potrásal velkolepým parožím a přitom vydával ony děsivé troubivé zvuky. Honzovi bylo hned jasné, proč mu předtím připadalo, že je slyší tak blízko. Teprve teď, když se ten obr promenoval jen pár metrů od něj, poznal opravdovou sílu jeho hlasu.

Vtom se z dálky ozvalo troubení jiného jelena. Samec divoce zafuněl a odpověděl ještě hlasitěji, aby ostatním jelenům ukázal, kdo je tady pánem.

Honza stál jako u vytržení. Ztrácel se v hluku toho hlubokého, táhlého tónu. Pak si ale vzpomněl, proč přišel. Pohled na hrdého samce ho okouzлил, ale ani v nejmenším ho to neodradilo od jeho plánu.

Vytáhl šíp a napjal tětivu.

Třeba zvíře ani nezabije, jenom ho zkrátí a dovede domů. Naučí ho troubit na povel a pak s ním mamince zahraje, kdykoli si bude přát. Žádný z jeho spolužáků tutově nemá doma jelena. Možná psa, kočku, křečka nebo jiné nudné zvíře. Zpívajícího jelena ale nemá žádný kluk na světě.

Zamířil. Ruce se mu třáslly podobně jako na pouti, když vystřelil mamince tu nejkrásnější růži. Věděl, že to je dobré znamení, že takhle nemůže minout. Nemůže. Vystřelil. Jen to tiše hvízdlo, jak šíp proletěl vzduchem.

Jelen uprostřed louky sebou škulbl. Střela ho zasáhla do pravého stehna.

Z hrdla mu vyšel zvuk nepodobný majestátnému troubení. Honzovi se z toho nářku roztrásla kolena. Doposud byl jelenův zpěv plný síly, jistoty, hrdosti. Teď v něm ale cítil bezmoc, bolest a strach.

Laně se rozutekly. Honza několik minut zíral před sebe na prázdnou louku, v jejímž středu pokulhával obrovský samec a z těla mu trčel Honzův šíp. Malý lovec se k němu opatrně blížil. V dětských očích se blýskly slzy. Jelenovy oči byly černé a neproniknutelné. Zavíraly se a zase otevíraly, strašně pomalu.

Chlapec popošel pár dalších kroků, když vtom jelen prudce trhl hlavou, a přestože kulhal, vmžiku zmizel mezi stromy. Ve vysoké trávě ozářené měsíčním světlem se třpytila krev. Honza si utřel slzy. Přežije to, opakoval si. Určitě se mu ten šrám zahojí. Nějaká hezká laň mu olíže ránu a on pro ni bude hrdina, který přežil útok lovce. Bude pro ni hrdina a ona mu přivede na svět dva krásné koloušky, ano, takhle to bude. Přece ho nemohl tou dětskou hračkou... zabít?

Honza strachem polkl.

Co když na něho přijdou? Co když ten jelen opravdu umře a někdo zjistí, že ten šíp patřil jemu? Co mu můžou udělat za zabití zvířete? Řekne, že mu nechtěl ublížit, že si ho chtěl jenom ochočit a naučit ho troubit na povel. Že chtěl být jediný kluk na světě, který má doma zpívajícího jelena. Krev na trávě pomalu zasychala.

Za chvíli bude svítat, pomyslel si. Rozsvítil baterku a vydal se zpátky k chalupě. Cestou se snažil dostat z hlavy obraz kulhajícího samce. Obraz a vzpomínku na to bolestné zavytí. Ještě nikdy se necítil tak potupně. Šumějící koruny stromů jako by té hanbě přitakávaly. Měl pocit, že celý les se semkl proti němu, že ho tou hloupou klukovinou urazil.

A pak uslyšel nedaleko před sebou pravidelný praskot větviček. Kroky. Zamířil baterkou a uviděl vysokou postavu s velkým černým pytlem hozeným přes rameno. Ten pytel šustil.

Oba dva, chlapec i neznámý, zůstali nehybně stát a zírali na sebe. Honzu polil ledový pot. Strach mu sevřel kotníky a postupoval výš, až zmrazil celé jeho tělo i myšlenky.

Byla to jen chvilíčka, ale až bude Honzu o pár dní později vyslychat major Václav Cesta, jen těžko rozliší, co skutečně viděl a co do jeho vzpomínek přimíchal strach a dětská fantazie.

Tvář té postavy v proudu ostrého světla vypadala zvířecí. Mrtvolně bledé rty křivil strnulý úsměšek. Kůže byla rozedraná a jakoby zjizvená. Šrámy na lících a na čele připomínaly stařecké vrásky. Nehybné, mrtvé oči se několik dlouhých vteřin upíraly na vyděšené dítě. Pak se ten netvor hlubokým hlasem uchechtl, otočil se a kráčel pryč přes lesní mýtinu.

Sloup světla se třepotal, jak se Honzovi třásla ruka. Netvor už byl dost daleko, když chlapec tryskem vyrazil kupředu. Zastavil se až před chalupou.

Snažil se zklidnit dech, neplakat, aby nevzbudil mámu s babičkou. Vkradl se dovnitř, a když se po špičkách konečně dostal do svého pokoje, v duchu se zařekl, že o tomhle jeho výletě se nikdo nikdy nedozví.

Tiskl hlavu do polštáře a modlil se, ať si pro něj neprijdou. Ani policie, ani ten přízrak, který byl jistojistě nějaký temný strážce lesa. Přišel ho varovat, že nastávají zlé časy. Ach, bože, proč jen jsem na toho jelena vystřelil!

1.

14.00, Krajské policejní ředitelství, Ostrava

Tyhle chvíle plukovník Miroslav Lada miloval.

Oči novinářů zářily nedočkavostí. Pro uši šéfa oddělení vražd bylo cvakání jejich fotoaparátů hotový koncert. Za každým se mohla skrývat fotografie na titulní stránce prestižního periodika. V příštích dnech bude se svým oddělením oslavován jako úspěšný bojovník za bezpečnost v této zemi.

Ano, hlavně se usmívat a působit skromně. Skromnost je kořením úspěchu. Škoda že jen zřídka to platí i naopak.

Miroslav Lada se zaujetím poslouchal ředitele krajské policie, který právě líčil brilantní průběh vyšetřování případu takzvaného levandulového vraha. Ten v rozmezí pouhých osmi dnů znásilnil a zavraždil čtyři ženy ve věku mezi 67 a 79 lety.

Lada nehodlal na tiskovce vykládat, že chlapi z jeho oddělení vraha po uzavření případu posměšně překřtili na „protézového“. Právě zubní protéza totiž stála za jeho usvědčením. Poslední oběť, kterou nutil k orálnímu sexu, silně skousla, což na pachatelově přirození zanechalo zřetelné stopy. K možnému podezřelému je dovedla krev, kterou se podařilo najít na její protéze. A poté co státní zástupkyně vydala příkaz k ohledání jeho penisu, policejní experti potvrdili, že otisk zubů profilu protézy dokonale odpovídá. Při vzpomínce na ledový výraz, s jakým státní zástupkyně žádost podepisovala, se Lada málem nahlas rozesmál.

Po jeho boku stál major David Krejčí. Ladu teď trochu štvalo, že ten slavný, úspěšně uzavřený případ svěřil právě jemu. David měřil bezmála dva metry, ramena měl jako profesionální kulturista, ale tvář stále svěží

a dětsky nevinnou. Plukovníkovi nemohlo uniknout, jak při pohledu na něj většina žen v místnosti jen těžko krotí dech a ruce s poznámkovými bloky jim klesají do klína.

Policejní ředitel ukončil úvod tiskovky a předal slovo novinářům. Lada si jako už tolikrát povšiml, že muži z řad reportérů kladou nudné, věcné dotazy ohledně podrobností vyšetřování. Ženy-novinářky byly mnohem zajímavější. Jejich dotazy byly abstraktnější, což Ladovi dávalo skvělou příležitost blýsknout se vynalézavými odpověďmi. Věcné otázky přenechal Krejčímu a sám se s chutí pouštěl do filozofování, kterým si získával ženskou část osazenstva.

„Pane majore, lituje pachatel svého činu?“ zeptala se jedna copatá novinářka z krajského deníku. Mohlo jí být něco přes dvacet.

David Krejčí se už nadechoval k odpovědi, když ho Lada předběhl: „Víte, slečno, jak se pozná lítost?“

V tu chvíli si vychutnával všechno. Ticho v místnosti přehlušované jen nepravidelným cvakáním fotoaparátů. Výraz jejího obličejce, trochu zmatený, trochu přemýšlivý, trochu odevzdaný.

Upřeně se jí díval do očí. Stál u řečnického pultu, opíral se o jeho desku hřbety rukou, což byla jeho charakteristická poloha a také oblíbený zdroj zábavy pro jeho podřízené. Údajně je to pozůstatek opičích genů, praděd plukovníka Lady prý musel být orangutan. Lada se snažil svůj zlozvyk omezovat, teď se ale zapomněl, jak byl v ráži hrdinného filozofa, díky němuž mohou ostravské babičky zase klidně spát.

„Já to...“ řekl Lada, když se nedočkal odpovědi, „taky nevím.“ Široce se usmál a čekal, že copatá novinářka udělá totéž. Seděla však jako omámená.

Ladovi bylo čtyřiapadesát, ale nevypadal na to ani v nejmenším. Vlasy měl už prošedivělé, to mu však spíš dodávalo na eleganci. Tělo měl stále štíhlé a souměrné. Zprvu obávané vrásky, jež se mu na tváři začaly před pár lety objevovat, nyní stavěl hrdě na odiv jako ostřílený pardál.

„Nevím, jak se pozná lítost, a už vůbec ne u pachatele, který se dopustil takových zločinů,“ pokračoval a hřbety rukou ještě více zatlačil do podložky. „Pokud někoho usvědčíte z vraždy, lítost se u něj dostaví téměř vždycky. Lítost, že nezametl všechny stopy, lítost, že neměl lepší dětství, lítost, že se před zatčením naposled nepomiloval se ženou. Ale

jak poznat lítost nad spáchaným činem? Slečno redaktorko, víte, kolik pachatelů vražd nakonec vyjádří lítost? Celých devadesát tři procent! Někdy je k tomu dokoje advokát, jindy jejich matka a občas snad i svědomí, ale k čemu to všechno je?“

Major Krejčí se musel držet, aby neschoval hlavu do dlaní. Aspoň sklopil zrak, čehož si všimlo několik reportérů, nikoli však plukovník Lada.

„Nejsem psycholog, abych viděl do hlavy pachatele. Toho člověka svedly jeho pudy, a kdyby skutečně litoval svých činů, zbavilo by ho to touhy po dalších obětech? Copak lítost může být silnější než touha? Pokud umíráte hladu a někdo před vás postaví propečený steak a řekne vám: ‚Nejez ten steak, není tvůj‘, ale vy ho sníte a potom řeknete: ‚Je mi to líto!‘, vlastně tím dokazujete jen to, že pudy jsou silnější než vy, že zvířecí jednání je vám bližší než lidské uvažování.“

„Já myslím, že přejdeme k dalšímu dotazu,“ přerušil ho policejní ředitel a vytáhl z kapsy vlhčený ubrousek, aby si jím otřel čelo.

Lada se ušklíbl, ale jeho výraz se hned změnil, když postřehl plaché oči copaté novinářky. Zdálo se mu, že má na blůze rozepnutý o knoflíček více. „Nemyslím si, že by váš dotaz byl zbytečný,“ řekl chlácholivým tónem, z něhož bylo cítit, že právě to si myslí. „Bohužel jsem pesimista a pozbyl jsem víru v člověka. Proto nemohu mít víru ani v něco tak prchavého, jako je lítost.“

„Ještě nějaký prchavý dotaz?“ přerušil šéfův proslov David a ten ho za to sjel ostrým pohledem.

„Doslechli jsme se, že na oddělení vražd má dojít k jistým personálním změnám,“ vypíslk tenkým hlasem jakýsi brýlatý reportér z bulvárního plátku.

„Ano, očekáváme posilu do řad našich operativců,“ přikývl Lada. „Nevím ale, jak tato informace souvisí s probíraným případem.“

„Podle našich zdrojů jsou vztahy uvnitř oddělení silně napjaté,“ pokračoval brejloun, „prý se v něm střetávají výrazné individuality, které nejsou schopné týmové práce.“

„Pane majore?“ zeptal se plukovník Lada kolegy, aniž přitom spustil oči z novináře, „zdají se vám vztahy uvnitř oddělení... *silně napjaté*?“ Poslední slova vyslovil, jako by šlo o latinský název nějaké exotické rostliny.

„Ne, pane plukovníku, to ani náhodou,“ řekl David, který vypadal, jako by mu mimické svaly právě vypověděly službu.

„Něco vám povím, pane redaktore,“ pokračoval Lada jedovatě. „Na mém oddělení je mnoho výrazných individualit. A to proto, že můj tým tvoří ti nejlepší kriminalisté v kraji, s úctou k ostatním oddělením,“ pokynul směrem k policejnímu řediteli, který vytáhl z kapsy další vlhčený ubrousek. „A pokud snad někdo pochybuje, že svoje kriminalisty dokážu uřídit, ať se napřed prokouše tunami spisů všech těch případů, které jsme uzavřeli jen za poslední rok. Včetně tady toho!“

Zamával tlustou složkou případu levandulového/protézového vraha a na několik vteřin se odmlčel. V jeho představách ticho v místnosti pouze stvrzovalo nevývratnost jeho slov.

„Je lehké kritizovat. A ještě lehčí je kritizovat na základě ničím nepodložených pomluv a polopravd stokrát překroucených hladovými novináři. Ale zde...“ poklepal na vazbu spisu, „... je pravda. Mí kluci jsou elita.“

2.

16.30, Krajské policejní ředitelství, Ostrava

Výtah zastavil v nejvyšším patře. Muž, který z něj vystoupil, byl nevysoké postavy a hubené paže se mu ztrácely v rukávech košile. Kapitán Roman Nitka nosil ve svých osmadvaceti letech pečlivě upravené strniště, které délkou přesahovalo vlasy na vyholených skráních. Oči měl neustále trochu přimhouřené, což ještě umocňovalo husté obočí. Jeden koutek tenkých úst se mu bezděčně zvedal, a co chvíli tak na Romanově tváři vyvolával dojem drzého úšklebku, který dráždil ženy i nadřízené, ty druhé s méně příjemnými důsledky.

Na oddělení vražd, kam se vytrvale hlásil, byl za své výborné výsledky převelen z oddělení majetkové kriminality.

Sotvaže poprvé překročil práh nového pracoviště, střetl se s mladou ženou v šatech, které odhalovaly její paže, štíhlé a šlachovité. Kolem levého bicepsu měla vytetovanou větvičku a na pravé paži lovecký luk. Trochu svérázná sekretářka, pomyslel si.

„Dobrý den, prosím vás, kde bych našel plukovníka Ladu? Mám se u něj hlásit.“

„Vy jste ten nový?“ zeptala se.

Než stačil odpovědět, už ho vedla úzkou chodbou kolem řady prosklených kanceláří. Před jednou z nich zastavili. Otevřela dveře a nakoukla dovnitř.

„Pane majore, je tu ten nový operativec...“ otočila se na něj.

Roman pochopil, že zapomněla jeho jméno: „Roman. Roman Nitka.“

„Kapitán Nitka. Mohl by u vás počkat, než se šéf vrátí z tiskovky?“

„Odložte ho sem,“ vyzval ji hluboký hlas z kanceláře.